

Tro og politik – sammen går det bedre

Religion har ikke alene en plads
i det offentlige rum; et demokrati har brug
for input fra religiøs moral og overbevisning
for at forblive sundt og stærkt,
siger ærkebiskop Charles Chaput
i et interview med Zenit. Og at sætte
religionen ud af spillet er den hurtigste vej
til at ødelægge demokratiet, tilføjer
Denvers ærkebiskop, som er aktuell
med bogen *Giv kejseren – om at tjene sit land
ved at praktisere sin katolske tro i det politiske liv.*¹

Fra Zenit ²

Katolicisme i det offentlige rum i USA har gennemlevet en lang og kompliceret rejse, og De siger, at katolikker har en masse at byde på i den politiske proces, men at de for det meste holder deres tro og overbevisning adskilt fra deres politiske handlinger. Hvorfor nu det?

– Katolikker har altid været en minoritet i De forenede Stater, og fordomme mod katolikker har altid været reelt til stede i dette land, endog før grundlæggelsen af staterne.³ Sommetider har fordommene været indirekte og fine hentydninger. Lige så hyppigt har de fået en mere vulgær form i økonomisk og politisk diskrimination og i snæversynede medier. Om det nu drejer sig om det ene eller det andet, så nærer fordomme altid minoritetens lyst til at høre til fællesskabet, til at præstere og til at tilpasse sig, og amerikanske katolikker har gjort dette ualmindelig godt – faktisk for godt.

For at kunne kalde sig gode borgere har en masse katolikker "købt" den meget misforståede tanke om "adskillelse mellem Kirke og stat". Amerikanske katolikker har altid støttet princippet om at holde religiøs og borgerlig/civil autoritet adskilt. Ingen ønsker et teokrati, og meget af mediernes

¹ Charles J. Chaput O.F.M. Cap.: *Render unto Caesar – serving the nation by living our catholic beliefs in political life*. Forlaget Doubleday, New York 2008, ISBN 978-0-385-52228-1

² Oversat af Käthe Lund

³ Dvs. i årene mellem indvandringen og 1776

hændervriden over spøgelset "kristen fundamentalisme" er i virkeligheden blot en særlig grov skræmmetaktik. Kirken har ikke til hensigt at skulle styre staten. Vi ønsker heller ikke, at staten skal blande sig i vor religiøse tro og praksis – hvilket ærlig talt er et langt større problem i dag.

At adskille Kirke og stat betyder ikke at adskille tro og politiske emner. Virkelig pluralisme kræver et sundt sammenstød af ideer. Den bedste måde at dræbe et demokrati på er i virkeligheden, at mennesker fjerner deres religiøse og moralske overbevisning fra deres politiske beslutningsproces. Hvis folk virkelig mener noget, så vil de altid handle derefter – sådan som samvittigheden tilsiger. I modsat fald lyver de blot for sig selv. Så tanken om at tvinge religion ud af offentlige politiske debatter er ikke blot uklog, den er antidemokratisk.

Et af bogens kapitler blev viet Den hellige Thomas More. I samme kapitel nævner De John F. Kennedy, De forenede Staters første katolske præsident. Hvad er den fundamentale forskel mellem disse to katolske politiske ledere?

– Som jeg siger det i bogen, så bør vi være tøvende med at trække en for tæt parallel mellem More's situation og de problemer, amerikanere i offentligt embede står overfor. Men der er en grund til, at More og hans ven John Fisher bliver ved at stå levende i vor erindring. De bevarede deres integritet for en pris af alt, hvad de ejede, inklusive deres liv. De satte Gud før kejseren.

Hvad Kennedy angår, skal vi huske sammenhængen i hans kampagne i 1960. Kennedy havde masser af talent og mod, men han skulle også overvinde 200 års indgroet protestantisk mistænksomhed.

I og med at lette den protestantiske frygt skabte han uheldigvis en ny og meget mangelfuld katolsk model for, hvordan man adskiller offentlig tjeneste fra privat katolsk overbevisning.

Han handlede i god tro, og naturligvis kunne han ikke se fremtiden – men han gjorde stor skade. I løbet af de forgangne 40 år har hans eksempel været vejledende for enhver katolik i offentlig tjeneste, som er "personligt imod" et eller andet alvorligt onde, men ikke vil gøre noget ved det. Vi lider stadig under virkningerne.

De bemærker også, at den ny mediekultur har skabt et nyt miljø for offentlig debat, hvor en "seriøs ideernes markedsplads" erstattes af sound bites.⁴ Hvordan kan trofaste katolske politikere operere i dette miljø?

– Det er der ikke noget enkelt svar på. Amerikanske katolikker bør have en langt mere kritisk holdning overfor massemedierne, inklusive nyhedsindustrien. Mange rigtig gode mennesker arbejder inden for journalistikken, for eksempel. Men afspejlingen af virkeligheden, som leveres af massemedierne, er altid farvet af mindst tre ting: Mediets teknik, behovet for at tjene penge og organisationens grundholdning/fordomme.

Hvad vi ser og hører i politiske reportager er ofte en nedtonet udgave af fakta. De enkelte borgere bør være opmærksomme på, hvordan medierne former det offentlige behov og danner vore meninger. Og de katolske politikere har brug for at lære at bruge medierne – ærligt, naturligvis – og ikke at blive brugt af dem.

Havde De håb om, at bogen, som blev udgivet måneder før præsidentvalget i De forenede Stater, ville få indflydelse på valg-processen på en eller anden måde?

– Jeg afsluttede faktisk teksten i juli sidste år og foretog den sidste korrektur sidste november. Jeg ønskede, at bogen skulle udkomme i marts i år for at lægge nogen afstand mellem den og kampagne-sæsonen. Men det er udgiveren, der foretager den slags beslutninger.

⁴ Dvs. korte, slagordsagtige udtalelser, også kaldet one-liners.

Det er ikke min hensigt – i bogen eller andre steder – at fortælle folk, hvordan de skal stemme. Jeg støtter ingen kandidater, jeg benytter ikke kode-sprog for at få folk til at kunne lide eller ikke lide noget politisk parti. Det er ikke en hyrdes opgave.

Folk bør stemme efter deres samvittighed. Men "samvittighed" dukker ikke mirakuløst op af ingenting; den er ikke et spørgsmål om personlig mening eller private præferencer. Samvittighed baseres altid på en sandhed, der er større end vi selv. Folk, som hævder at være katolikker, bør være ærlige overfor sig selv og det troende fællesskab. De bør handle virkelig "katolsk" såvel privat som offentligt, og det indebærer måden, hvorpå de træffer deres politiske valg. Og det er i høj grad en hyrdes job at undervise katolikker i deres tro og opmuntre dem til at praktisere den.

Ved dette valg synes der at blive talt mere om "bredere" sociale emner, som katolikker bør tage i betragtning, når de stemmer. Hvordan ser De denne trend? Og hvad anser De for at være de væsentligste emner, katolske vælgere står overfor til november?

– Kirkens moralske vidnesbyrd ændrer sig ikke, hvad enten det er valgår eller ej. Vi står over for en mængde meget vigtige emner dette efterår: økonomi, immigrationsreform, krigen i Irak. Disse er påtrængende og tvingende, men de kan ikke bruges som undskyldning for at ignorere det ufødte barn.

Uanset hvor meget vi ønsker at dække over det med talen om "bredere sociale emner", forbliver abortkampen det grundlæggende sociale tema i vor tid. Der findes ingen måde, hvorpå man kan sno sig uden om profitten, brutaliteten og uretfærdigheden ved abort med fromt sprog og teatraliske gestus. Abort er legaliseret manddrab. Det må standses. Enhver anden rettighed afhænger af retten til livet.

Bogen er hovedsageligt skrevet for et amerikansk publikum, eftersom den taler direkte om Kirken i De forenede Stater. Hvad ville et internationalt publikum kunne tage med sig fra bogen?

– Alle katolikker, hvor de end lever, og uanset i hvilket land, skal huske, at vi først af alt er borgere i Himlen. Den er vort hjem. Vi tjener vort land i denne verden bedst ved at leve vor katolske tro fuldt ud og autentisk og ved at sende vort katolske vidnesbyrd om menneskelig værdighed stærkt ind i vort lands politiske liv.

Vi må holde op med at være flove over at tale og arbejde for sandheden. Vi kan være disciple, eller vi kan være kujoner; der er ikke plads til andet. Vi er nødt til at vælge.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk